

Kommunal tar ställning

8 frågor och svar om rätt till heltid

Kommunal

Heltidsarbete en rättighet och deltid en möjlighet! Kommunals mål är att alla som arbetar deltid ska ha en heltid i botten, för att kunna öka sin arbetstid när de själva vill. Deltid är mycket vanligt bland Kommunals medlemmar. Rätten till heltid är ett led i att skapa trygga jobb.

Vad är det för fel med deltidarbete?

Det är inte deltidarbete i sig som Kommunal vänder sig emot. Men deltid ska vara en rättighet som anställda själva väljer. I dag är deltidarbete snarare regel än undantag på många arbetsplatser där kommunalare arbetar. År 2004 var 234 000 av Kommunals medlemmar deltidarbetande. Av dem ville 65 000 arbeta mer.

Deltid är betydligt vanligare i vissa branscher och av de deltidarbetande är tre fjärdedelar kvinnor. LO-kvinnorna arbetar mest deltid, nästan hälften av dem har en deltidsanställning jämfört med 9 procent av LO-männen. Bland kommunalarna är deltidarbete vanligast bland dem med tidsbegränsade anställningar och inom äldre- och handikappomsorgen.

Varför är heltid bättre?

En heltidsanställning är en tryggare anställning och den högre lön heltid medför påverkar sjuk- och föräldraersättning och framtida pension. Rätt till heltid är alltså en fråga om rätten till egen försörjning och ekonomiskt oberoende. Kommunal tycker att den rätten ska gälla lika, oavsett bransch eller kön.

Men verksamheten klarar väl inte heltid?

Försök med heltid i nytänkande kommuner visar att heltidsanställda på till exempel äldreboenden inte har några problem med att klara av morgon-, lunch- och kvällsrutiner och samtidigt behålla den flexibilitet som behövs.

I Hofors blev ett försök med heltid så lyckat att alla anställda nu har rätt att själva välja sin arbetstid. Vad som behövs är att arbetsgivarna tillsammans med facket arbetar med att förändra organisationen, arbetstider och sysselsättningsgrader.

Varför ska brandmän vara heltidsanställda och personalen inom hemtjänsten deltidanställda? För ambitiösa arbetsgivare är inte heltidsanställningar ett problem. Därför undrar Kommunal vad som hindrar alla kommuner från att jobba som i Hofors?

Fortsättning på nästa sida →

● **En massa jobb försvinner väl om alla ska jobba heltid?**

Arbetsgivare som är emot rätt till heltid får det att låta som att flera heltider skulle orsaka massarbetslöshet. Men om kortare arbetstid och delat arbete var lösningen för arbetslösheten, borde inte det gälla alla verksamheter och branscher då?

Otrygga anställningar är inte ett sätt att nå ökad sysselsättning. Snarare fungerar det växande antalet deltider som en fälla. Deltidsanställda får betydligt mindre yrkes- och kompetensutveckling än heltidsanställda vilket hindrar rörligheten på arbetsmarknaden. På sikt kan rätt till heltid leda till ökad sysselsättning.

● **Är inte arbetstid en fråga för arbetsmarknadens parter?**

Kommunal har under lång tid arbetat för att minska det ofrivilliga deltidarbetet genom avtal med arbetsgivare. Ingenting har hänt och därför behövs en stärkt rätt till heltid i lagen om anställningsskydd för att pressa arbetsgivarna att se över och ändra organisationen.

● **Men de som inte vill jobba heltid då?**

Kommunal menar att deltid ska vara en möjlighet för anställda, ett frivilligt val. Men i ett samhälle där kvinnor i genomsnitt står för två tredjedelar av det obetalda hemarbetet är frågan hur "frivillig" deltiden är. Arbetstiden blir för många en fråga om "fritiden", att hinna med att handla, tvätta och att skjutsa barn som ska hämtas och lämnas. Den dyra deltiden blir för många kvinnor ett alternativ för att klara av vardagen.

Att så många som tre fjärdedelar av dem som arbetar deltid är kvinnor gör deltidarbete till en jämställdhetsfråga. För att nå jämställdhet behövs ett arbetsliv där det inte skapas ekonomiska beroendeförhållanden på grund av kön och där det är möjligt att leva som ensamstående.

För att deltid ska sluta vara en kvinnofälla krävs att alla har möjligheten att påverka och välja sin arbetstid. Heltid behöver bli en rättighet för kvinnor, på lika villkor som för män. Och deltid behöver bli en möjlighet för män, på lika villkor som för kvinnor.

● **Eller de som inte orkar jobba heltid?**

Många arbeten som utförs av Kommunals medlemmar sliter hårt på kroppen. Men deltid är inte till för att kompensera för ett tungt arbete. Arbetsmiljön är arbetsgivarnas ansvar. Det är inte enskilda kommunalare som ska behöva betala genom att gå ner i lön för att arbetet är för tungt.

● **Vad vill Kommunal åstadkomma med en lag om heltid?**

Målet med att stärka anställdas rätt till heltid i lagen om anställningsskydd är att skapa en arbetsmarknad där det råder lika möjligheter oberoende av inom vilken bransch du arbetar eller om du är man eller kvinna.

Deltid kostar för den enskilde. Inte bara i lägre lön, utan också i lägre ersättning om du är sjuk eller föräldraledig och i lägre pension. Det borde inte vara kvinnor i arbetaryrken som står för den räkningen.

Arbetsituationen påverkar Kommunalarbets arbete. Tryggare anställningar skapar möjligheten att göra ett bättre jobb, vilket både ökar kvaliteten och är bra för brukarna. Arbete åt alla är inte tillräckligt. Det måste vara arbeten som det går att leva av. Därför jobbar Kommunal för att heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet.

Vill du veta mer?

Kontakta Joa Bergold eller Tor Hatlevoll.
Tel: 08-728 28 00